

Český svaz včelařů, o. s.

Výroční zpráva za rok 2013

**Kontrola realizace šlechtitelského programu plemene
včely medonosné kraňské**

**Dle zákona č. 154/2000 sb. o šlechtění, plemenitbě a
evidenci hospodářských zvířat a o změně některých
souvisejících zákonů (plemenářský zákon)**

Český svaz včelařů, o. s.

Křemencova 8, 115 24, Praha 1, IČ: 00 443 239

Uznané chovatelské sdružení včely kraňské.

*Rozhodnutím MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY,
č. j. 120109/01 - 7010, ze dne 11. 5. 2001*

Kontrola realizace šlechtitelského programu plemene

Výroční zpráva za rok 2013

Obsah:

1. Výchozí předpoklady
- 1.2. Organizace šlechtitelské práce v chovu včel v ČR
- 1.3. Směr šlechtění
- 1.4. Stavy včelstev v kontrole užitečnosti
2. Chovný cíl a standard plemene
- 2.1. Hlavní směry chovného cíle
- 2.2. Základní parametry chovného cíle
3. Realizace šlechtitelského programu
- 3.1. Účastníci programu
- 3.2. Vyhodnocení sledovaných vlastností za rok 2013
4. Přehled počtu odchovaných včelstev ve šlechtitelských chovech za rok 2013
5. Příloha: Tabulky 1-4

1. Výchozí předpoklady

1.1. Tendence evropského chovu včel

Evropští chovatelé tradičně chovají materiál s dlouhou tradicí, ale též materiál dovezený, u něhož jsou deklarovány vlastnosti, které se na dcerách dalších generacích neprojeví. V důsledku hybridizace dochází lokálně ke zhoršení některých vlastností včelstev a ke ztrátě vyrovnanosti. U žádného plemene nebo linie nebyla dosud prokázána lepší tolerance k nemocem.

1.2. Organizace šlechtitelské práce v chovu včel v ČR

Chovatelské sdružení včely medonosné se řídilo chovatelským řádem (dále CHŘ) a příručkou plemenářské práce (dále PPP).

1.3. Směr šlechtění

Včela medonosná kraňská se v podmínkách ČR plně osvědčila pro svoje vlastnosti. Plemeno je nadále šlechtěno na kombinaci užitkových vlastností s výrazným zaměřením na mírnost a odolnost proti nemocem.

1.4. Stav včelstev v kontrole užitkovosti

V kontrole užitkovosti s centrální evidencí bylo v roce 2013 zapojeno 45 aktivních, což představovalo hodnocení 2513 včelstev výběrové základny chovů. V kontrole užitkovosti doporučené (bez centrální evidence) je asi 40 000 včelstev u chovatelů, kteří odebírají šlechtěný materiál od oblastních a rozmnožovacích chovů.

2. Chovný cíl a standard plemene

2.1. Hlavní směry chovného cíle

Zdravá, mírná a nerojivá včelstva s dobrou produkcí.

2.2. Základní parametry chovného cíle

Základními sledovanými parametry včelstev zapojených ve šlechtitelském programu jsou: medný výnos, mírnost, sezení, rojivost, rozvoj, hygienické testy.

Shoda s plemenným standardem se posuzuje morfometrickou analýzou validovanou testy DNA. Podrobnosti stanovuje PPP. Aktuální výsledky morfometrických rozborů jsou přístupné na www.pvpekarov.cz/sgg/m6_1.htm

V roce 2013 bylo vyhodnoceno 65 vzorků od včelstev 26 chovatelů.

3. Realizace šlechtitelského programu

3.1. Účastníci programu

Šlechtitelského programu jsou účastní šlechtitelské a rozmnožovací chovy, uvedené v aktuálním seznamu na www.vcelarstvi.cz

3.2. Vyhodnocení sledovaných vlastností za rok 2013

U včelstev zapojených do šlechtitelského programu proběhlo kompletní hodnocení na formuláři Přehled výkonů včelstev. Byly sumarizovány tyto vlastnosti: mírnost, sezení, rojivost, rozvoj.

Souhrn za hodnocené chovy:

Období	2013	mírnost	sezení	rojivost	rozvoj
Hodnoceno včelstev	2513	1,3	1,3	1,1	1,3
Požadavek minimálně		1,5	2,0	2,0	1,8

Podrobnosti viz tabulka 1 v příloze.

Dlouhodobá tendence v těchto sledovaných vlastnostech je setrvalý stav.

Závěr: Ve všech sledovaných vlastnostech je průměrná úroveň chovů lepší, než jsou minimální požadavky dané šlechtitelským programem. Včelstva nevyhovující jsou v jednotlivých chovech evidována a jsou zde měněny matky za matky osvědčeného původu.

4. Přehled počtu odchovaných včelstev ve šlechtitelských chovech za rok 2013

Počet matek z rozmnožovacích chovů vykázaných jako prodané v roce 2013: 17 585

Počet matek ze šlechtitelských chovů vykázaných jako prodané v roce 2013: 19 383

Podrobnosti viz tabulky 2 a 3 v příloze. Srovnání uplynulých let je v tabulce 4.

Zdroje dat: evidence zasláná chovateli na sekretariát PRV ČSV.

V Praze, 19. února 2014

Ing. Dalibor Titěra, zootechnik chovatelského sdružení

5. Příloha

Tabulka 1

Vyhodnocení sledovaných vlastností včelstev v kontrole užítkovosti za rok 2013

Chovatel	číslo	n2013	mírnost	sezení	rojivost	rozvoj
Dlab	137175	40	1,0	1,4	1,0	1,0
Čecháček	133593	75	1,3	1,4	1,1	1,3
Cimala	139973	41	1,1	1,1	j.s.	1,1
Doležal	226294	50	1,3	1,4	1,7	1,5
Drda	146077	35	1,2	1,3	j.s.	1,1
Halásek	155622	48	1,8	j.s.	j.s.	j.s.
Horký	103505	72	1,3	1,3	1,3	1,3
Janoušek	147234	30	1,2	1,2	1,0	1,3
Janšta	155408	44	1,6	1,8	1,9	2,0
Kašná	157896	40	1,8	1,4	1,3	1,3
Kolerus	158239	40	1,0	1,0	1,0	1,2
Kolář	137568	40	1,7	1,4	1,4	1,9
Kolomý	134428	59	1,1	1,2	1,0	1,0
Kurtinová	172749	47	1,1	1,2	1,2	1,3
Kytner	106005	40	1,0	1,1	1,3	1,3
Langerová	167533	42	1,6	1,9	1,0	1,7
Mandát	151242	42	1,0	1,1	1,2	1,2
Marada	106094	80	1,2	1,4	1,0	1,0
Melichar	134548	43	1,1	1,2	1,1	1,5
Olžbutová	183146	40	1,3	1,0	1,0	1,0
Plšek	158192	40	1,2	1,2	1,1	1,8
Průcha	111307	40	1,1	1,1	2,0	1,2
Sedláček	158329	204	2,0	1,9	1,5	1,3
Scherling	158416	40	1,2	1,2	1,4	1,3
Sláma	146675	44	j.s.	j.s.	j.s.	j.s.
SOUV	137694	89	1,0	1,1	1,0	1,1
Srkala	135661	40	1,7	1,5	1,3	1,3
Stejskal	167937	75	1,0	1,0	1,0	1,0
Strouhal	151431	40	1,6	1,6	1,0	1,2
Šefčík	102854	46	1,7	1,7	1,7	1,8
Ševčík	104354	40	1,4	1,4	1,3	1,3
Šilhán	133713	28	1,1	1,2	1,1	1,2
Texl	126131	80	1,1	1,4	1,2	1,6
Toman	157886	40	1,4	1,3	1,3	1,2
Úškrt	105087	40	1,2	1,4	1,4	1,9
Jabloňany	176087	82	1,0	1,1	1,1	1,5
Pekařov		60	1,3	1,8	1,6	j.s.

Větrovský	107178	43	1,2	1,2	1,2	1,7
Vozdecká	178720	83	1,9	2,0	1,1	2,1
Kývalka	147228	81	1,2	1,1	1,1	1,7
Liběchov	168639	80	1,3	1,4	1,3	1,3
Přerov	132898	58	1,0	1,0	1,1	1,4
Dol	136209	42	1,1	1,2	1,0	1,9
Zubří	168038	110	1,4	1,2	1,0	1,5
Zemánek	140002	40	1,0	1,2	1,0	1,6

Poznámka: j.s. = chovatel používá jinou stupnici

Tabulka 2

Prodej matek rozmnožovacích chovů v roce 2013

Jméno	Počet prodaných matek
Rajsigl Vít	4315
Strnad Jiří	2583
Chramosta Lubomír	882
Skalický Milan	746
Prokeš Daniel, Ing.	687
Gruna Bronislav	546
Kelemen Tomáš	536
Netinvest, s.r.o.	512
Chramosta Jan	447
Gabriel Josef	425
Koschant Pavel	415
Šperka Jaroslav	356
Šach Josef	330
Juráň Jaroslav	317
Křenek Aleš	303
Hrabák Jaroslav	290
Baránek Josef	240
Vrzáň Karel	236
Veleba Antonín, Ing.	225
Borýsek Petr	215
Křížková Hana	206
Dohnal Josef	202
Mašek Miroslav	193
Bečka Milan	191
Hořejší Josef	191
Němec Petr	170
Smejkal František	161
Mai Ervin	158
Konupčík Štěpán	138
Sirotek Jiří	123
Šanderová Michaela	111
Naider Mirek	109
Kopeček Jaroslav	97
Bicera Tomáš	88
Nováčková Anna	88
Slavíček Josef	88
Hrabáček Tomáš	86
Carbol Martin	84
Novotný Jaroslav, Ing.	83
Šeda Radim	76
Matela Leopold, RNDr.	63
Tomášek Oldřich, Ing.	63

Procházka Ladislav	55
Vítková Alena	54
Šimko Richard	48
Tichý Bohumír	42
Brouček Miloslav, Ing.	22
Štoncner Pavel	18
Pubal Josef	6
Chmela Bohumil	0
Macháček Jan	0
Urban Mojmír	0
Celkem	17585

Tabulka 3***Prodej matek vyšších šlechtitelských chovů v roce 2013***

Jméno	Počet prodaných matek
VÚVČ Dol	2219
Sedláček Jaroslav	1881
Vozdecká Miroslava	1323
VÚVČ Liběchov	1218
Cimala Pavel, Ing.	1200
Včelpo s.r.o.	1140
Kolomý Jan	1111
Kurtinová Jitka	916
Drda Antonín	697
Srkala Václav	591
Úškrť Antonín	561
Průcha Milan	560
Pišek Břetislav, PhDr.	446
SOUV - VVC, o.p.s. Nasavrky	424
VÚVČ Přerov-Žeravice	338
Šefčík Josef	332
Čecháček Martin, Ing.	313
Větrovský Pavel	311
Janšta Josef	291
Zemánek Vlastimil	289
Kolerus Václav	283
Halásek Jaroslav	280
Doležal Josef	273
Sláma Pavel	260
Scherling Miloslav	226
Šilhán Jan	200
Kolář Emil	183
Ševčík Miloslav	181
Janoušek Josef, Ing.	170
Toman Ladislav	168
Mandát Antonín	151
Textl František, Ing.	140
Olžbutová Jaroslava	134
Dlab Vlastimil	131
Melichar Jiří	120
Langerová Lenka, Dipl. Mgmt.	116
Horký Zdeněk	104
Stejskal Josef	55
Kašná Ludmila	42
Kytner Stanislav	12

Kučera Karel	0
Strouhal Jan	0
Celkem	19383

Tabulka 4

Vývoj počtu chovů a odchovaných matek pro ostatní včelaře

Rok	Počet rozmnožovacích chovů	Odchováno matek	Počet šlechtitelských chovů	Odchováno matek	Celkem chovů	Celkem odchováno matek
2010			91			41 464
2011	63	16 745	69	27 058	132	43 803
2012	78	20 225	50	20 145	128	40 370
2013	73	16 222	48	20 190	121	36 412